

Es Amunts: vida, cultura i paisatge (II)

Curs: 2004-2005

Dels plans de Corona i Albarca fins a Buscastell

**Informació per als educadors
Educació Primària, Secundària, Batxiller
i cicles formatius**

Í n d e x

Presentació

Introducció

Antecedents (curs 2003-2004)

Objectius

Nous recursos

**Orientacions metodològiques:
coordinació del programa i recomanacions**

Presentació

El Grup d'Estudis de la Naturalesa (GEN) és una associació ecologista fundada a Eivissa l'any 1982, a partir d'un petit nombre de persones amants del nostre entorn natural i preocupades per la seua destrucció. L'any 1992 es va integrar en l'estructura orgànica del Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB) passant a ser la secció eivissenca d'aquest col·lectiu ecologista i anomenant-se, a partir d'aleshores GEN-GOB Eivissa.

Són el objectius d'aquesta organització l'estudi, la divulgació i la defensa del medi ambient i la cultura. Per assolir-los, el GEN-GOB Eivissa està estructurat en quatre àrees operatives: Secció de Territori, Equip de Natura, Servei d'Educació Ambiental i Secció del Patrimoni Cultural. El GEN-GOB Eivissa investiga, elabora treballs de camp, publicacions, recursos i activitats educatives, presenta propostes, promou campanyes, accions reivindicatives, denúncies...

Des de l'any 2000 el GEN-GOB Eivissa disposa del Servei d'Educació Ambiental. Aquest servei treballa als àmbits de l'ensenyament amb l'elaboració, entre d'altres, d'activitats i recursos educatius per fomentar la comunicació, el coneixement i el respecte ambiental.

Tallers i activitats dins aula i de temps lliure, voluntariat ambiental i també, com ara, els recursos educatius amb el suport de la Fundació Sa Nostra han estat, en tot moment, el nexa d'unió que ens ha permès contactar, fins aleshores, amb prop de 30.000 alumnes.

Ara, presentam els recursos elaborats, per al present curs, dins el Programa: *Es Amunts: vida, cultura i paisatge*. Aquest treball, iniciat l'any passat, va comptar amb la participació de 2.374 alumnes tant d'Eivissa com de Formentera i per al present curs 2004-2005 compta ja amb més de 2.000 inscripcions formalitzades.

Esperam que la nostra feina, feta amb molta il·lusió, sia útil per a tots vosaltres. Amb aquesta modesta aportació volem, amb la vostra ajuda, potenciar l'efecte multiplicador en oferir un producte que podrà ser utilitzat tant per vosaltres com per a tercers, en defensa d'uns valors que representen la garantia per al nostre futur.

No obstant això, conscients de les nostres limitacions i dels possibles errors (tot recurs és millorable), aquest recull d'informacions i activitats, que ara posam a la vostra disposició, incorporarà també un qüestionari d'avaluació i de suggeriments de tot el programa. Ens agradaria poder comptar amb les vostres aportacions per a futures revisions.

Introducció

Dins el Programa d'Activitats Educatives de la Fundació Sa Nostra, Caixa de Balears, i com a fruit del conveni de col·laboració existent, des del curs 2000-2001, entre aquesta fundació i el Servei d'Educació Ambiental del GEN-GOB Eivissa, neix el programa educatiu *Es Amunts: vida, cultura i paisatge*, estructurat durant dos cursos escolars (2003-2004 i 2004-2005).

Un any més ens complau participar amb les activitats educatives de la Fundació Sa Nostra i poder ara oferir-vos la segona fase del programa des Amunts: *Dels plans de Corona i Albarca fins a Buscastell*, un itinerari guiat amb monitors i una sèrie de nous recursos dels que podreu disposar a partir d'ara.

L'incomparable marc dels plans de Corona i Albarca i el torrent de Buscastell seran aquesta vegada l'eix conductor de les nostres incursions en el medi i l'activitat humana que l'envolta.

Dels plans de Corona i Albarca fins a Buscastell és un itinerari guiat pensat per a alumnes a partir de 2n cicle de primària.

L'itinerari consta de dos trams, el primer des de Santa Agnès de Corona fins a Sant Mateu d'Albarca, d'aproximadament 11 km que es realitzarà amb autobús. El segon, d'uns 4 km, consistent en la baixada a peu pel camí de Buscastell al costat del torrent del mateix nom.

L'itinerari s'iniciarà al pàrking, davant l'església de Santa Agnès de Corona, a les 09.30 h, i finalitzarà, a les 13.30 al mateix lloc.

Durant el recorregut es tractaran aspectes com poblament i arquitectura tradicional, formació del plans, paisatge, vegetació mediterrània i foc, l'aigua i el sistema hidràulic de Buscastell, vegetació dels torrents, l'espai rural i el seu futur...

Antecedents (curs 2003-2004)

Durant el passat curs escolar posarem a la vostra disposició una sèrie de recursos (l'exposició *Com volem que siguin es Amunts?*, l'itinerari guiat que partint de ses Marrades de Corona ens va portar fins a ses Balandres, un capítol d'orientacions didàctiques i, finalment, la publicació *Es Amunts: vida, cultura i paisatge*).

Com be recordareu, els que hi vàreu participar, durant l'itinerari vàrem analitzar l'explotació tradicional dels recursos forestals i de forma particular els forns de calç i de pega. L'activitat va transcorre, per tant, per zones de pinars, conreus i penya-segats. Altres aspectes tractats varen ser: l'erosió i la formació del pla de Corona, la vegetació als pinars i penyals, els endemismes...

A la pàgina web del GEN-GOB Eivissa disposau d'aquest itinerari en format pdf. També, d'un capítol d'orientacions didàctiques.

Objectius

Són el objectius previstos durant el present curs:

- Interpretar de forma lúdica el paisatge
- Conèixer els valors naturals i culturals de la zona
- Donar a conèixer els efectes dels incendis forestals
- Mostrar la importància de l'aigua i el seu aprofitament per part de l'home
- Fomentar la conservació de l'espai rural i el paisatge
- Promoure actituds favorables cap a la conservació dels espais naturals
- Sensibilitzar sobre la necessitat de protegir es Amunts

Nous recursos

- **A la web** www.gengob.org (en format pdf) hi trobareu:

Llibre:

Es Amunts. Vida, cultura i paisatge (per capítols)

Quaderns:

El paisatge rural. Quadern per a l'educador - I

Interpretació del paisatge. Quadern per a l'educador - II

La casa pagesa. Geografia humana

La casa pagesa. Geografia humana. Quadern de l'alumne

La vegetació mediterrània i el foc

La vegetació mediterrània i el foc. Quadern de l'alumne

Incendis forestals

Incendis forestals. Quadern de l'alumne

L'aigua

L'aigua. Quadern de l'alumne

Aquests recursos estan adreçats a qualsevol persona interessada en aquests temes, però especialment, als educadors. Volem facilitar l'elaboració de recursos educatius (activitats, tallers, sortides de camp...).

- Altres recursos

Vídeos (format VHS): *Es Amunts* (capítols I i II)

Aquests vídeos, elaborats pel Consell Insular l'any 2002, estan finalment, i segons ens han informat des de l'*Arxiu d'imatge* i so d'aquesta administració, a la vostra disposició. Cas que no els hagueu rebut als vostres centres podeu demanar-los directament al Consell.

Els vídeos, amb els que el GEN va col·laborar, consten de dos capítols de 30 minuts cadascun i poden ser un complement idoni per aprofundir en el coneixement des Amunts i la preparació de qualque activitat educativa com, ara mateix, aquest itinerari.

Orientacions metodològiques: coordinació del programa i recomanacions

Aquest servei pretén ser un instrument per tal que mestres, professors i educadors desenvolupeu activitats d'educació ambiental.

Per a un millor aprofitament dels recursos disponibles, enguany hem volgut mantenir una relació més directe amb mestres i professors. Per això, el Servei d'Educació Ambiental del GEN-GOB Eivissa vos notificarà dia, lloc i hora per mantenir una reunió de coordinació amb tots vosaltres.

Mostrar-vos el desenvolupament de les diferents activitats, escoltar els vostres suggeriments i oferir-vos propostes per treballar les diferents activitats, abans i després de la visita guiada, seran l'objectiu d'aquesta reunió.

A l'espera que tant l'activitat com els recursos disponibles siguin del vostre grat, aprofitam l'avinentsa per agrair-vos la vostra dedicació i saludar-vos cordialment.

Marià Marí
Servei d'Educació Ambiental

